

noviny brněnských seniorů

**Brněnský
SENIOR**

Ročník 26 * Číslo 2 * Duben 2022 * Cena 10 Kč

VZPOMÍNKA NA PaedDr. JANA ŽÁČKA

Dne 17. března jsme se dověděli smutnou zprávu, ve věku 79 let zemřel PaedDr. Jan Žáček. Naši čtenáři a členové Svazu důchodců si jistě připomenou jeho dlouholetou aktivní činnost pro naši organizaci, ať už ve funkci místopředsedy, člena redakční rady Brněnského seniora a důsledného editora všech jeho článků. Honzu bylo možné vidět všude, kde se něco dělo. Organizoval, psal, pomáhal. Svěho času nelitoval. Pracoval také v Masarykově demokratické akademii, kde organizoval celou řadu přednášek se zajímavými lidmi, byl členem Knihovny M. Ransdorfa, sledoval společenské dění a snažil se svoje poznatky zprostředkovávat i jiným na sociálních sítích. Jeho celý život byl naplněn činností. Svůj profesní život věnoval dětem jako učitel češtiny a dějepisu i jako ředitel školy na Staňkově ulici v Brně. Zemřel slušný, vzdělaný člověk, který měl rád život a lidi. Je nám to líto, Honzo, že už nejsi mezi námi. Budeš nám chybět. Čest Tvoji památce!

redakce

Brněnský senior vychází
za finanční podpory
statutárního města Brna

B | R | N | O

PÍSEŇ O LABUTI NA ŘECE SVRATCE

*Tak vzdálena
břehům
pluješ jak
opuštěný květ,
tak vzdáleny
břehy
jsou ti
ostrůvky bílé
něhy.
Můj smutek
hledá
tvou zakletou
duši,
rákosí spí,
hladina sní-
jsou lidé
jsou také
tak hluší?!*

Marie Veselá

ZAMYŠLENÍ K AKTUÁLNÍ SITUACI

Vážení a milí čtenáři!

V současné velmi náročné době globalizace a nestability se naše generace vrací mostem času do minulosti, k odkazu osobností našich dějin, a hledáme odpovědi na aktuální situaci. Vycházíme z poznatků, že téměř trvalá je historie, neměnné jsou humanistické ideály, ale svět - lidstvo a události - jsou ve vývoji. Vzpomínáme na dětství a vyprávění prarodičů a rodičů o těžkých událostech, které jsme my nezažili. Známe je pouze z odborných publikací, historických a dokumentárních filmů, románů nebo z rozhlasových a televizních pořadů. Vzhledem k agresí Ruska na Ukrajině, nedodržování dohod o příměří a humanitárních koridorů, velkým ztrátám na majetku a lidských životech a odsouzení celosvětové veřejnosti je třeba se zamyslet

nad závažnou krizovou situací na Ukrajině a v blízkosti hranic Schengenského prostoru, která nenechává nikoho z nás v klidu. Zejména naši starší občané si nejčastěji kladou otázku: „Proč jsme se museli dožít této situace?“

Dovolte připomenout sled událostí s přihlédnutím k postojům, zkušenostem a prožitkům seniorů. Z psychologického hlediska víme, že lidé v krizové situaci hledají oporu a pomoc v „transcendentu“ (nadpřirozenu) nebo v rodině, u přátel, odborných lékařů a ve volnočasových zájmech a koníčcích. Na rozdíl od seniorů (věková kategorie 70 a více), lidé s handicapem a osamělí bez partnera, se většinou nesvěřují rodině o stavu svého duševního zdraví nebo jiných problémech a uzavírají se „do sebe“. Raději využívají anonymní tísňové linky nebo se svěřují

terénním pečovatelným a většina církevním zástupcům. (Autorka uvádí závěry sociologických šetření, na kterých se podílela za svého působení na ČSAV v Brně.)

Statistické údaje o četnosti zájmů a motivaci příčin jednání seniorů v krizových situacích dokazují, že si nejčastěji ožívají vzpomínky prohlížením fotografií předků v rakouských legionářských a četnických uniformách a sokolském slavnostním obleku nebo národopisných krojích z období konce první světové války a vyhlášení samostatné republiky Čechů a Slováků 1918. S trpkostí a bolestí v srdci vzpomínáme na mnichovskou zradu a Protektorát Čech a Moravy. Současné cítíme obdiv a úctu k příslušníkům domácího a zahraničního odboje.

Dokončení na str. 2.

Dokončení ze str. 1.

Podobné pocity, navíc se vzdorem a veřejným odsouzením, jsme prožívali i v kritických letech po roce 1945. Vnitrostátní události motivované politicky a vlastenecky (Únor 1948, Pražské jaro a 21. 8. 1968 – obsazení vojenskými jednotkami Varšavské smlouvy, Sametová revoluce 1989 – ukončena volbou prezidenta Václava Havla) představovaly vlastní trpké zkušenosti, ale i smutné vzpomínky, které vypravujeme svým dětem i vnoučatům.

Zásadním zlomem z globálního hlediska bylo 11. září 2001: „atak na dvojčata světového obchodního centra v USA“, motivovaný náboženskou nesnášenlivostí islámu a jeho fanatických sebevražděných atentátníků. Bohužel rozpínavostí tzv. Islámského státu a fanaticů následovaly další teroristické útoky na Evropu. Nejistotu a obavy vystřídal poznání, vzdor a solidarita.

Po předešlých zkušenostech (z roku 1968-1989) zažíváme stejné pocity a realizujeme humanitární pomoc jak na Ukrajině, tak i u nás. Ukrajina požádala o přijetí do EU a NATO, což však Putin rezolutně odmítá. Dále byla diplomatickou cestou postoupena oficiální žádost o pomoc Ukrajině Valnému shromáždění a Radě bezpečnosti OSN. Rozhodná až symbolická slova zazněla v oficiálních projevech premiéra P. Fialy a prezidenta M. Zemana: „Rusko postavilo lidstvo před bránu války.“

Starší generace si jistě vzpomene na počátek 60. let, kdy lidstvo stálo rovněž před hrozbou 3. světové války v souvislosti s „Karibskou krizí“. Vedoucí představitelé USA a SSSR (J. F. Kennedy a N. S. Chruščov) na základě svých osobních zkušeností z 2. sv. v. přistoupili racionálně k jednání a smluvně se zavázali k nepoužití jaderných zbraní a tím odvrátili válečný konflikt.

Svět se z globálního hlediska stále ještě psychicky, fyzicky i materiálně vyrovnává s přibývajícími válečnými ohnisky na Blízkém a Středním východě, hrozbou přímé agrese z islámského terorismu, stálé migrace uprchlíků z muslimských zemí do Evropy. Ani další globální problém - pandemie Covid-19 - není vyřešen. Evropa čelí importovaným mutacím nákazy proočkováním obyvatelstva schválenými vakcínami, Česko i podáním třetí posilující dávky vakcíny, určené rizikovým skupinám. Senioři, kteří se dobrovolně registrovali k očkování všemi dávkami

vakcíny, tvořili nejčetnější skupinu občanů (mimo seniorů v sociálních bytových zařízeních).

Znepokojení a velké obavy veřejnosti byly způsobeny zprávami masmédií, která od podzimu roku 2021 přinášely aktuální informace o vojenských přesunech a cvičeních ozbrojených vojenských sil Ruska v blízkosti východních hranic Ukrajiny. Šok a zděšení přinesl čtvrtek 24. února letošního roku: ofenzíva (speciální vojenský útok na strategické cíle), agrese (útok proti nezávislosti a celistvosti státu, v rozporu s mezinárodním právem) a invaze (vpád na cizí území tak, aby se napadený nestihl bránit). Celý svět nevěřicně a bezmocně sledoval zpravodajství z Ukrajiny. Záběry zničených domů zasažených ruskými raketami, utíkající matky s dětmi, starší lidé na invalidních vozících a první lidské oběti války. Nikdo neumí výstižněji přiblížit obraz hrůzy, než čeští básníci: „Čas jako by se zastavil, i tlukot lidských srdcí – svět vyklouben byl ze základů.“ Na začátku ozbrojeného konfliktu mezi Ruskem a Ukrajinou se veřejnost zajímala o přesun ruských vojsk podél východní hranice Ukrajiny a poté podél celých hranic v blízkosti Schengenského prostoru. Vzhledem k nárůstu počtu uprchlíků z Ukrajiny na západ jsme si uvědomili, že bratrská Slovenská republika zadržuje největší nápor migrantů (jako Polsko ze severu). Přesto v našich novodobých dějinách jde o největší migrační krizi, daleko větší než u Řeků, Srbů a Chorvatů. Středem zájmu byla diplomatická jednání mezi Bílým domem a Kremlem, potažmo zástupci EU, videokonference nejvyšších představitelů členských zemí EU i osobní jednání představitelů Británie, Nizozemí, Švédska a Finska. Některá byla úspěšná, jiná bohužel neúspěšná. Největší pozornost světa a přání „lidí dobré vůle“ patřily schůzkám zástupců Ruska a Ukrajiny. Nepodařilo se však dodržet dohody o bezpečnostních koridorech pro uprchlíky nebo zastavení střelby v blízkosti ukrajinských jaderných elektráren, na školy, nemocnice, stanoviště Červeného kříže a Charity. Televizní vystoupení V. Putina zasáhlo celý svět. Lidé tiše v němém úžasu poprvé slyšeli cíle a požadavky Ruska: kapitulace Ukrajiny, její demilitarizace, navrácení historických částí území, které Osmanská říše postoupila carevně Kateřině Veliké a které se později staly součástí bývalého Sovětského

svazu, než byly z politických zájmů přenechány N. S. Chruščovem samostatně Ukrajině.

Evropa jde solidárně vstříc migrační vlně ukrajinských uprchlíků rozsáhlou humanitární pomocí, zaměřenou na finanční příspěvky, zajištění vody, energie, základních potravin, hygienických potřeb a přístřeší. Českou specialitou jsou humanitární vlaky na přepravu uprchlíků do míst velkokapacitních center a regionálních asistenčních center k povinné registraci (do 1 měsíce od příchodu do ČR). Velké díky patří pracovníkům Cizinecké policie, Celní správy, hasičům, organizacím, jako jsou ADRA, Český červený kříž, UNICEF, Charita ČR, Podané ruce, Armáda spásy nebo Člověk v tísni, v neposlední řadě připomeňme výtežky koncertů umělců, aukčních síní, pomoc podnikatelů s nabídkou práce uprchlíkům přímo ve velkokapacitních nebo regionálních centrech pomoci, občanům s nabídkou poskytnutí přístřeší i hmotnou pomocí, mnoha dobrovolníkům z řad široké veřejnosti a všem, kteří pomáhají.

Doufáme, že lidem dobré vůle na celém světě bude dopřáno opět žít v bezpečí a pokračovat v práci pro budoucnost našich potomků.

V Brně, dne 21. 3. 2022
doc. PhDr. Jana Vrabcová, CSc.

VÍTE, ŽE

první pojízdné schody v Brně a pravděpodobně v celém Československu byly v obchodním domě ASO (Ander a Syn Obchod) v rohovém domě Česká 1? (Byl tam po válce bufet Sputnik). (čip)

CURRICULUM VITAE KLUBU BYSTRCKÝCH SENIORŮ

Onoho dne 25. dubna 2015 se zahájila geneze Klubu Bystrckých seniorů. Sešlo se vedení radnice Brno -Bystrc pod záštitou starosty JUDr. Kratochvíla, který u zrodu Klubu stál a taky ho inicioval. Jako posvěcení tohoto prologu se účastnila i předsedkyně Městského výboru tehdy důchodců paní Mgr. Kudličková. Klub se tak trochu reinkaroval a zahájil renesanci své činnosti. A jako každý organismus má svoji celebraci, tak do jeho čela jako předseda byl zvolen p. Kandalec. Bylo mu slíbeno, že to bude jen na krátkou dobu, aby se nebál. Tato krátká doba přetrvává dodnes. Můžu říct, že to břímě organizovanosti a vyplňování volného času je značné a místy gigantické. Rozepisovat se podrobně co všechno se v klubu událo by zřejmě čtenáře unavo-nudilo. Ale nějaké retro se přece jen může uvést.

Těch akcí je několik pytlů. Začnu delšími pobyty. Třeba na Slovensku, několikrát akce Eland v hotelu špičkové vybavenosti, kde jsme se pět krát vyspali s následujícími výjezdy: Tatry, Nowy Targ v Polsku, sjíždění plátů po Dunajci, společenská akce Tatranský čaj, pasování goralu, Bachledova dolina, turistika, salaše, skanzeny, lanovka, plavání, jeskyně, sauna atd atd. Obdobně i na Děčínsku-jeho symbol Pravčická skála, Edmundova soutěska, Tiské skály, Děčínská stolová hora, Labské pískovce ap. Pak takové jednohubky, jako Vídeň-krypta Habsburků, Hofburk, Franzburk, Kittsee a další. Nebo lázně Mošon, Győr, Dun. Streda, Meder atd.

A mnohé-přemnohé návštěvy zámků, hradů, rozhleden, jezer a turistických pochodů po celé České republice, ale hlavně na Moravě. Za 7 magických let to jde již do stovek. Nesmím opomenout ani kulturní akce ve Spol. centru v Bystrci, kam jsme pozvali třeba J. Šmukaře, spoustu hud. skupin i sólo zpěváků, dětského baletu, hudebních těles, divadla ap. Můžu vzpomenout nezapomenutelný Krakow+Wieliczku v Polsku i smutně proslavenou Osvětim. Starosta se postaral o mecenášské akce, které nám rada radnice dotovala z měšce radnice. Taky psát články není okrajový úkol. Nebudu se dál rozepisovat. Prostě kdyby se ten pytel akcí vysypal na stůl, tak by mnoho popadalo na zem.

Akcí přibývalo a tak po 2 letech samostatné činnosti mi osud /nebo radnice?/ přidělil asistentku v podobě mé přítelkyně Radky, která mi s vehementností jí vlastní břemeno aktivit značně pomáhá nést. Našich

aktivit si všimlo i vedení Městského výboru seniorů, stále pod vedením neúnavné p. Mgr. Kudličkové. Byli jsme oceněni jak diplomem, tak i pozorností v podobě materiální i konzumní. To ale není vše. Zástupci města Brna pod záštitou primátorky p. Vaňkové nás ocenili cenou Křesadlo, které se uděluje za práci v oblasti volnočasových a vzdělávacích aktivit. Bylo to slavnostně předáváno v divadle B. Polívky. No a samozřejmě nezapomněla na nás ani naše „rodná“ radnice.

*Předseda Klubu Bystrckých seniorů
KANDALEC Štefan*

MORAVO NAŠE, MORAVO MOJE, ANEB TOULKY MORAVOU

Moravo, ty jsi náruč, která dokáže obejmout a přivinout, ruce, které pomohou a pohladí. Rodná hroudo. Země, po které chodíme, a která nám dává na stůl. Lze použít i Alma mater. Jsi kolébkou, životem i odchodem do věčnosti tvé prsti. Krásná v každém období roku, za každého počasí i rozmaru přírody a hlavně naše. K tobě se tulíme, protože jsi nás přijala. Nás Moravany, kteří tě osídlili v druhé polovině I. tisíciletí a asimilovali s Kelty, Markomany, Kvády i legionáři Říma. Dnes patříš k velké rodině Slovany. Byla jsi kdysi Velkou a sahala téměř od Baltu až k Jadranu. Pak ti osud rozdál špatné karty a byla jsi přinucena úpět pod nájezdy nomádů od Uralu, kteří tě rozervali kopyty svých koní. Teď jsi maličká a choulíš se ve svém markrabství, ale o to jsi nám vzácnější a hlavně pořád naše.

Členové našeho Klubu Bystrckých seniorů využívají při svých toulko-pochodech geografické rozmanitosti především v oblasti Brněnské podkovy. Při našich procházkách a pochodech krajinou kopcovitě zvlněnou, plnou lesů, hájů, luk, niv, hatí, slatin, močálů, jeskyň, hvozdů, roklín, chodníčků, jezer, řek a potůčků jako kdybychom slyšeli cinkání na cestu této Podkovičky. Neznám pestřejší kaleidoskop, který by tak hýřil rozmanitostí. S nekonečnou nabídkou morfologické pestrosti, předestřenou na stříbrném podnosu v hávu flory i fauny, do které ses oblékla. My můžeme jen obdivovat tvůj šat, ušitý na míru tvého lidu, který jako kroj mu sednul a vtáhnul ho do tvého lůna denní. Častokrát mám dojem, že únavu z pochodu krajem Moravy je tou

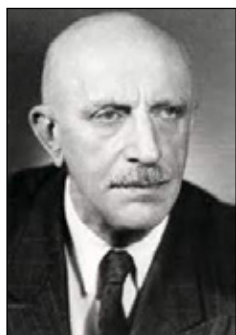
největší odměnou, která jako ozvěna se šíří v mém nitru s popěvkem faktu na motto: Jsem ještě tady a ve svém věku ještě na to mám.

Dávno jsem slyšel píseň Zahrada Moravy. Fantastická píseň s textem, ve kterém je Morava doslova vřetovaná. V jejích slovech lze najít mapu celé Moravy. Okamžitě jsem si ji zamiloval, naučil se ji a nazval hymnou této nádherné moravské země. Škoda, že dnes kdejaký sportovní klub má svůj hymnus, nebo hymnu, a my nic. Myslím tím oficiálně. Když mi je teskně, tak ho vytěšuji Moravou v podobě této „hymny“. A to ne jako placebo. A vždy to zabere bez vedlejších účinků. Buď pozdravena, země dobrého lidu.

*Předseda Klubu Bystrckých seniorů
Kandalec Štefan*

FOTA Z ČINNOSTI KLUBU

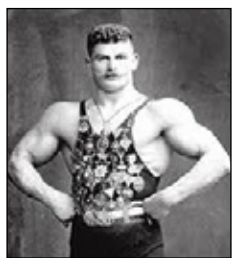

**TEYSCHL,
Otokar**
* 5. 5. 1891
**Sanski Most
(Bosna)**
† 10. 9. 1968
Brno
**lékař, průkop-
ník dětské
medicíny**

Profesor Otakar Teyschl, autor první české učebnice dětského lékařství, prožil takřka celý svůj profesní život ve funkci přednosty Kliniky dětských chorob v dnešní Fakultní nemocnici U sv. Anny v Brně. Narodil se jako třetí dítě v rodině soudního úředníka. Ten si přál, aby jeho děti navštěvovaly české školy, rodina se proto z Bosny přestěhovala do Prahy. Otakar zde vystudoval gymnázium a poté lékařskou fakultu tehdejší Karlo-Ferdinandovy univerzity v Praze. Do doby jeho vysokoškolských studií spadá i období jeho politické aktivity (členství v Masarykově realistické straně, funkce v Národní straně svobodomyšlné). Později se již v politice neangažoval. Promoval 21. prosince 1914 a nastoupil na místo externího lékaře v pražské dětské nemocnici. Válečný rok 1917 strávil jako lékař - poručík ve válečném přístavu Pula. Po válce pracoval nejprve jako sekundární lékař a později jako klinický

asistent v pražské dětské nemocnici. Roku 1923 byl povolán na lékařskou fakultu Masarykovy univerzity v Brně a pověřen vybudováním a vedením dětské kliniky. Teyschl se projevil nejen jako vynikající odborník, ale také neobyčejně schopný a pracovitý organizátor. Již v roce 1925 byl jmenován mimořádným a o tři roky později řádným profesorem dětského lékařství. Základem jeho vědecké a pedagogické činnosti jsou učebnice a skripta. Průkopnickým dílem byla kniha Dětské choroby (poprvé 1931). Byla první českou učebnicí svého druhu a stala se základním studijním materiálem pro několik generací mediků u nás. Teyschl se také jako první zabýval otázkami duševního vývoje dítěte od nejútlejšího věku (Duševní vývoj kojenců, 1947). Následovala další odborná pojednání (Ošetřování nedonošenců, 1951, Duševní vývoj a výchova dítěte, 1957) a řada článků v našich i zahraničních odborných časopisech. S nedostatkem skript se po válce vypořádal originálním způsobem: vydáváním cyklostylovaných Přehledů dětských chorob. Příslušnou kapitolu dostávali studenti vždy ihned po přednášce. Ty byly ostatně velmi oblíbeny, profesor Teyschl byl výborným a osobitým přednášejícím. Zasadil se také o založení samostatného studijního pediatrického oboru na

lékařských fakultách. Byl i spoluvůdcem projektu samostatné Fakultní dětské nemocnice v Brně-Černých Polích, kde také založil II. dětskou kliniku. Sem přešel od sv. Anny a tady působil až do penze. Své znalosti uplatnil i na řadě zahraničních odborných akcí (1947 delegát min. zdravotnictví na III. mezinárodním pediatrickém sjezdu v USA, 1948 stipendium WHO ve Švýcarsku, 1952 jeden z hlavních referátů na světovém kongresu na obranu práv dítěte ve Vídni). Prof. Teyschl byl také milovníkem, znalcem a mecenášem výtvarného umění, zejména českého malířství meziválečného období. I tady se o své znalosti děлил se svými posluchači a v mnohém určil i životní dráhu svých dětí (syn lékař, dvě dcery historičky umění). V roce 1933 se stal prvním předsedou Spolku přátel výtvarného umění v Brně. Profesor Otakar Teyschl se dočkal i ocenění své práce: roku 1954 byl jmenován akademikem, obdržel naše vyznamenání (1956 Řád práce, medaile J. E. Purkyně) a čestná členství v zahraničních odborných společnostech. Hlavní chodbu budovy Fakultní nemocnice U sv. Anny zdobí jeho bronzový reliéf od sochaře Miloně Vlčka, ve vestibulu dětské nemocnice v Černých Polích připomíná osobnost významného pediatra bronzová busta. Je po něm pojmenována ulice v Brně - Bystrci.

**FRIŠTENSKÝ,
Gustav**
* 18. 5. 1879
**Křečhoř
u Kolína**
† 6. 4. 1957
Litovel
český zápasník

Malý Gustav prý byl původně slabé a neduživé dítě. Rodiče se (s úspěchem) snažili zocelit synka tvrdou prací. Už jako šestiletý prý oral na poli, ve dvanácti zvedl půlmetrákový pytel. Získal tedy fyzické předpoklady pro „silová“ mužská povolání. Začal se učit kovářem, ale přešel k řeznickému řemeslu. Svou sílu už cílevědomě rozvíjel sám, vyrobil si z kamenů a tyče první činku a začal se vzpíráním. Potom - stejně jako jeho tři sourozenci - propadl zápasu. Do Brna sice přišel jako řeznický tovaryš, ale protože ve zvolené sportovní disciplíně šel od úspěchu k úspěchu, objevoval

se v řeckořímském zápase stále častěji na veřejnosti. Zápasil napřed v Českém athletickém klubu Hellas (zal. 1897), kde se ve svých devatenácti letech uvelel siláckým výkonem, vzepřel nejtěžší klubovou činku o váze 84 kg. Žebříček amatérů zdolával ve stovkách neprohraných zápasů stejně snadno. V říjnu 1900 zvítězil v Praze na mezinárodních všesportovních závodech Sparty, v roce 1901 se stává mistrem Moravy, o rok později mistrem Čech a Rakouska-Uherska. To už si jej všiml estonský mistr světa Jiří Lurich, který Frištenskému dojednal výcvikový pobyt u vynikajícího německého zápasníka Eberleho. Vrchol v amatérském zápase pak mladému atletovi přinesl 9. červen 1903, kdy se konal evropský šampionát v hale divadla v Rotterdamu. Po několikahodinovém dramatickém boji zůstávají mezi 120 přihlášenými tři neporažení borci, mezi nimi čtyřiatřicetiletý Frištenský. Stopatnáctikilový Němec Karel Hoch podléhá postupně

Čechovi i Dánovi Heinrichu Eggenberovi. V závěru pokládá „český lev“ Dána na lopatky a stává se mistrem Evropy v zápase. Slavné vítězství mu však paradoxně přineslo nezaměstnanost. Brněnští mistři řezníci se mylně domnívali, že silák musí být i rváčem, a obávali se přijmout Frištenského do práce. Po půl roce tak přechází Gustav k profesionálům. Absolvuje tisíce zápasů v profesionálním turné v Rusku i Spojených státech. Zápasí v Bostonu, New Yorku i Chicagu, kde poráží miláčka tamního publika Amerikuse, který byl podle tisku „dítětem v rukou neznámého cizince“. V newyorské Madison Square Garden dostává na lopatky i svého učitele Luricha.

Úspěšný zápasník působil i v cirkusech (včetně Kludského) a zápasnických arénách téměř po celém světě (Rusko, Alžír, Kanárské ostrovy, Argentina, Spojené státy). Muži ho obdivovali, pro ženy byl idolem mužné krásy. Tak ho na prestižním snímku v roce 1904 zvěčnil Ateliér Wolff.

Zpět na Moravu přivedla slavného zápasníka láska. Zamiloval se do dceře litovelského sládky Evy Ellederové. Manželé si v klidném prostředí u řeky Moravy postavili rodinný dům, kde se v roce 1917 usadili natrvalo. Vlastní děti neměli, o to víc se věnovali Gustavovým synovcům a neterím. I v Litovli si Frištenský stále udržoval kondici, cvičil, nepil, nekouřil, stále zápasil. Po válce jej v New Yorku sledovalo při utkání kolem 30 tisíc diváků. Vyhrával

i mistrovství ČSR, ještě v roce 1929 získal titul profesionálního mistra Evropy. Aktivně zápasil skoro až do své sedmdesátky. Za svůj život zvítězil ve více než 10 tisících utkání, v období profesionální kariéry zažil jen tři porážky. Projel takřka celý svět, ale zůstal českým vlastencem a popularizátorem naší země. Za okupace podporoval odbojové hnutí a pomáhal rodinám lidí popravených nebo vězněných nacisty. Sám byl gestapem zatčen a několik

měsíců vězněn. Po válce se uchýlil do ústraní svého domu v Litovli.

Gustav Frištenský, dobromyslný silák a neporazitelný zápasník, se stal živou národní legendou, která proslavila český sport ve světě. S naším městem jsou spojeny začátky jeho hvězdné kariéry. V roce 1956 mu byl udělen titul Zasloužilý mistr sportu. Když čeští sportovní novináři uspořádali v roce 1966 anketu o nejlepšího sportovce ČR všech dob, obsadil Gustav Frištenský 7. místo.

ZE ŽIVOTA JUNDROVSKÝCH SENIORŮ

*Už kamarádky pomalu stárnem
a nad svým mládím jen rukou mávnem...*

Přesto si ještě chceme trochu užít života. Pomáhá nám v tom účast v jundrovském klubu seniorů. Scházíme se pravidelně každou středu odpoledne v prostorách rehabilitačního střediska. Naše milé, obětavé kuchařky nám připraví kávu, čaj apod. Na oslavách významných narozenin a jiných příležitostí jsou stoly plné dobrot, připitků, někdy si i zazpíváme.

Zúčastňujeme se rády i různých společenských akcí, kterých však kvůli

covidu ubylo. Jundrovské hody to trochu zachránily, vyvedlo se i zavírání řeky Svatky. Také chodíme v létě do Pisárek na Střelnici (akce pořádá městský klub seniorů), kde je občerstvení a k poslechu i k tanci hraje oblíbený jundrovský muzikant Jan Vyzina. Na jaře a na podzim jezdíme na jednodenní zájezdy, které se staly již oblíbenou tradicí. V minulém roce jsme navštívili v červnu zámek Velké Losiny a světoznámou výrobu ručního papíru, v září zámek Kratochvíli a obec Holašovice. Toto by však nešlo

bez finanční podpory MČ Jundrov, za což moc děkujeme.

Za Klub seniorů Jundrov, Věra Vyšinská.

ŽIVOT PROFESORA JAROMÍRA VAŠKŮ SE NAPLNIL

Stalo se tak před pěti lety, 22. dubna 2017. Odešel rodák z Prostějova, kde se 14. prosince 1924 narodil. Po absolvování studia na lékařské fakultě Masarykovy univerzity v Brně se specializoval na patofyziologii, kardiochirurgii a biomechaniku krevního oběhu. Na počátku 60. let absolvoval studijní pobyt v Ústavu experimentální medicíny a chirurgie v Montrealu v Kanadě.

V letech 1959-1991 byl ředitelem Ústavu patologické fyziologie, od roku 1967 též ředitelem Výzkumného centra pro biomechaniku umělého krevního oběhu v Brně. V letech 1969-1973 byl rektorem brněnské univerzity.

Byl v čele kolektivu několika desítek lidí pracoviště „Podpory a náhrady srdce“. Výzkumu umělého srdce přinesl mnoho důležitých poznatků v oblasti bádání činnosti mechanických srdečních systémů i v praktickém využití umělého srdce nebo využití jeho částí u pacientů, kteří čekají na transplantaci biologického srdečního transplantátu. Toto pracoviště mělo rozsáhlé styky s ústavy podobného zaměření v Japonsku, USA a SSSR. V roce 1991 tato činnost skončila bez ohledu i na dopady mezinárodního charakteru. Vždyť profesora Vašků zvali na konzultace i výměnu zkušeností z této významné a náročné činnosti po celém světě.

Bylo proto pro profesora Vašků velkým zadostiučiněním, když byl v roce 1999 mezinárodním Biografickým institutem v Cambridgi v Anglii zařazen mezi dva tisíce nejvýznamnějších vědců 20. století

a byl mu předán jmenovací dekret. Očekávat, že by se ti, kteří jeho činnost ukončili, zastyděli a omluvili? Kdepak, ani náhodou. Naplnilo se i v jeho případě rčení, že doma není nikdo prorokem. Státní vyznamenání k 28. říjnu mu uděleno nebylo. Zřejmě vadilo, že byl od roku 1946 členem KSČ a od roku 1992 členem MěV a posléze i ÚV KSČM a předsedou komise zdravotnictví tohoto orgánu. Mnohokrát psal a hovořil o problémech zdravotnictví i o politické situaci, snažil se poradit i jako lékař zájemcům o jejich zdravotních problémech.

Profesor MUDr. Jaromír Vašků, DrSc. žije v paměti svých nejbližších v rodině a nás všech, kteří jsme ho znali, rádi se s ním setkávali a hovořili s ním o životě, zdraví i o politice.

PhDr. Karel Janiš

VÝZNAMNÉ ŽIVOTNÍ JUBILEUM

Dne 12. března 2022 si je připomíná Marie Veselá. Obyčejně je chápána jako básnířka, autorka mnoha básní, které se objevují ve čtvrtletníku Výboru národní kultury Lípa, v měsíčníku Echo a téměř v každém čísle periodika brněnských seniorů Brněnský senior. Je zakladatelkou Levicového klubu žen Dobromysl, jehož název navrhla. Je spoluzakladatelkou Výboru národní kultury u nás i v Brně a v současnosti i jeho předsedkyní. Stále více se opomíná kultura našeho národa, úsilí zachovat český jazyk a naši kulturu po Bílé hoře, naše národní obrození, díla našich spisovatelů a básníků z 19. a 20. století. Jsme Evropané a vlastenectví je přežitkem, je slyšet občas v médiích. Marie Veselá jako předsedkyně Výboru národní kultury v Brně má zásluhu, že v pořadech často připomínají významní představitelé naší kultury a historie události minulosti i díla naší národní kultury ve všech potřebných souvislostech. Tato činnost probíhá ve spolupráci s LKŽ Dobromysl, Klubem českého pohraničí, Svazem bojovníků za svobodu i s MěV KSČM v Brně. Marie Veselá se též snažila připomenout vyhnání našich občanů z pohraničí po říjnu 1938. Dne 30. září 2020, v den 82. výročí Mnichovské dohody, byla na budově MěV KSČM v Brně odhalena pamětní tabule s parafrázemi výroků prezidenta republiky

Edvarda Beneše, které vyslovil po válce. Byly připomenuty a uctěny oběti nacistické okupace za účasti několika set lidí nejen z Brna. V projevech byla odsouzena snaha přepisovat skutečný vývoj událostí.

V rozhovoru pro čtvrtletník VNK Lípa č. 3/2021 Marie Veselá uvedla, že v Brně se bude ve dnech od 26. července do 1. srpna konat akce Meeting Brno, která připomíná vysídlení brněnských Němců a jejich pochod do Pohořelic v květnu 1945. Organizátoři neberou v úvahu, že právě brněnští Němci v rámci kampaně za „ konečné vyřešení židovské otázky“ zabírali byty po židech, kteří byli odváženi do transportů, dívali se na popravy vlastenců v Kounicových kolejích. Nechápe, proč je akce spojována s protifašistickou bojovnicí Maruškou Kudeříkovou. Proto napsala prezidentce akce farářce Československé církve Viktorii Kopecké dopis, ve kterém spoléhá na její poslání, na slova Mistra Jana Husa a jeho živá slova o pravdě. Seznámila ji s těžkostmi poválečného života, které sama prožila, se životem Marušky Kudeříkové a její popravou 26. března 1943. Paní Kopecké připomněla odbornou publikaci Vojtěcha Žampacha o vysídlení německého obyvatelstva z Brna, v níž pravdivě píše o událostech v Pohořelicích – útlaku a tyfus mnohé Němce zahubily. Připomněla též Kopecké knihu Bohuše

Chňoupka Banderovci, nyní nedostupnou, v níž píše o jejich zvěstvech a bestialním vraždění. Marie Veselá tak reagovala na snahu akce Meeting Brno zabývat se banderovským mýtem a jeho využitím komunistickou propagandou. V závěru dopisu Kopecké uvedla, že prvním a základním lidským právem je právo na důstojný život, na život v míru! Mějme to na paměti. Vyzvala znovu farářku, aby se postavila na stranu pravdy a míru, jak nás vyzval Mistr Jan Hus. Marie Veselá též napsala vzpomínku na literárního vědce Štěpána Vlašína, předsedy VNK v Brně před mnoha lety.

Popřejme Marii Veselé mnoho zdraví a úspěchů při obraně naší národní kultury u příležitosti jejího významného životního jubilea.

PhDr. Karel Janiš

Termíny setkání v přírodě, restaurace Na střeláku:

Květen – 26. 5. 2022	- od 14. 00 hodin
Červen – 30. 6. 2022	- od 14. 00 hodin
Červenec – 28. 7. 2022	- od 14.00 hodin
Srpen – 25. 8. 2022	- od 14.00 hodin
Září – 22. 9. 2022	- od 14.00 hodin

Vzhledem k úpravě cen všeho jsme nuceni i my vstupné zvýšit na 70 Kč.

Připomínáme!

**19. 4. 2022 - zájezd
do Bystřice nad Pernštejnem!
Cena 400 Kč, odjezd v 8.00 hodin
od Janáčkova divadla.
Několik míst volných!**

Vycházky v květnu a červnu 2022

2. 5. 2022 - Bystřice ZOO – autobus č. 52, výstup Ruda, vycházka směr Rakovec – přístaviště	odjezd 8.57
9. 5. 2022 - Stará osada, aut. č. 55 Mariánské údolí, kolem rest. U raka, směr Horákovská myslivna a zpět	odjezd 9.10
16. 5. 2022 - Mendl. nám. aut. č. 52 směr Kohoutovice, výstup Stará dálnice, vycházka do Údolí oddechu, kamenolom	odjezd 9.00
23. 5. 2022 - Štefánikova čtvrť, aut. č. 57, výstup Útěchov – rozcestí, vycházka směr Ořešín	odjezd 8.52
30. 5. 2022 - Juliánov, konečná tramvaje č. 9, vycházka na Bílou horu a zpět.	odchod 9.00
6. 6. 2022 - Nádraží Královo Pole, autobus č. 43 směr Soběšice, výstup zast. Högrova, vycházka sv. Antoníček, Divišova čtvrť	odjezd 9.13
13. 6. 2022 - zastávka Přístaviště tramvaj č. 10 a 3, vycházka směr Rakovec, Kozí horka – U kotvy, zpět lodí do přístaviště	odchod 9.00
20. 6. 2022 - Obřanský most, konečná tram.č. 4, vycházka kolem Svitavy směr Bílovice.....	odchod 9.00
27. 6. 2022 - Štefánikova čtvrť, aut. č. 57, výstup zast. Malinová, směr Bílovice.....	odjezd 8.52

Odjezdy MHD jsou pouze orientační vzhledem k častým změnám jízdních řádů DPMB.

PRÁVNÍ PORADNA 2022

**pouze pro členy Svazu důchodců, Běhounská 17 • Opět vždy v úterý od 9.00 do 13.00 hodin.
5. a 12. duben, 10. a 31. květen, 14. červen**

Brněnský senior - Senioři ČR, z.s., MěO Brno, IČO 69706824

Adresa vydavatele: Běhounská 17, 602 00 Brno • Tel.: 545 575 257, mail: svaz.duchodcu.brno@seznam.cz, webové stránky: www.duchodcibrno.cz • Editor: Mgr. Jana Čipáková, další členové redakční rady: Libuše Gottwaldová, Mgr. Alena Kudličková, Ing. Milena Leichmannová, PhDr. Jana Vrabcová, František Borovec • Redakční uzávěrka 10. 1., vyšlo 8. 4. 2022 • Uzávěrka dalšího čísla 25. 5. 2022
Za obsah zveřejněných materiálů odpovídá autor. • Nevyžádané rukopisy se nevracejí. • Reg. číslo MK ČR E 12164 • Tisk a sazba: Protis, spol. s r. o., Podolí 115; e-mail: info@protis.cz, www.protis.cz